

Светски дан без дувана се сваке године обележава на глобалном, као и на националном и локалном нивоу у многим земљама света.

Због употреба дувана и изложености дуванском диму сваке године превремено умре најмање осам милиона људи у свету. Поред тога што доводи до бројних негативних последица по здравље, дуван има негативни утицај на нашу животну средину и тиме додатно штети нашем здрављу.

Стога је ове године Светска здравствена организација у оквиру обележавања Светског дана без покренула глобалну кампању под слоганом „**Дуван: претња нашој животној средини**“. Кампања има за циљ да подигне свест јавности о утицају дувана на животну средину – од узгоја дувана, производње дуванских производа, њихове дистрибуције и отпада који настаје у овим процесима као и коришћењу дуванских производа.

Сваке године се у свету уништи око 3,5 милиона хектара земље ради узгоја дувана. Због тога се крче шуме, посебно у земљама у развоју. Плантаже дувана деградирају земљиште тако да оно губи способност да подржи раст било ког усева или вегетације. За производњу сваке цигарете потроши се 3,7 литара воде, а 4,5 трилиона опушака цигарета сваке године загади животну средину.

Утицај употребе дувана на животну средину је велики и одражава се као додатни притисак на ионако оскудне ресурсе наше планете и крхке екосистеме. Ово је посебно присутно у земљама у развоју, јер се тамо организује највећи део производње дувана. Свака попушена цигарета негативно се одражава на природне ресурсе који су већ угрожени, а од њих зависи наше постојање.

Смањење потрошње дувана треба идентификовати као кључну меру за постизање

циљева одрживог развоја, а не само оних који су директно повезани са здрављем и заштитом животне средине.

Кључне поруке кампање су:

- Оставите дуван да спасите себе и нашу планету
- Подржите произвођаче дувана да пређу на производњу других и одрживих усева
- Одговорно поступајте са отпадом
- Подржите „зелене” технологије, тј. оне које неће угрожавати животну средину

Према резултатима [Истраживања здравља из 2019. године у Србији](#), 31,9% становника користи неки дувански производ, највише међу становништвом старости 45–54 године (41,3%). Најчешће коришћени дувански производи су цигарете, које свакодневно пуши 27,1% становништва старости 15 година и више, док 15,8% свакодневно пуши 20 и више цигарета на дан.

Према подацима [Европског школског истраживања о употреби психоактивних супстанци међу ученицима у Србији 2019. године](#), проценат ученика првих разреда средњих школа који су пушили бар једном током живота је смањен са 46% у 2008. години на 38% у 2019. години, а бележи се и смањење процента ученика који тренутно пуше (16,8%), укључујући и свакодневне пушаче. У претходним годинама бележи се пораст популарности других дуванских и никотинских производа. Подаци показују да је 17,7% ученика првих разреда средњих школа бар једном пробало електронске цигарете, а тренутно их користи 5,5%. Највећи проценат (72,3%) ученика првих разреда средњих школа који су пробали електронску цигарету су то урадили из радозналости (72,0% дечаци и 72,6% девојчице).

Више о кампањи на: <https://www.who.int/campaigns/world-no-tobacco-day/2022>

У Дому здравља "Др Миленко Марин" Лозница овај дан је обележен изјавом за медије др Дарка Тешмановића за РТВ "Подрине" новинарки Татјани Јовичић.

Др Дарко Тешмановић, специјалиста социјалне медицине изнео је низ нових

информација и статистичких показатеља штетног деловања конзумирања дувана, посебно када су млади у питању и употреба наргила.

